

Тема. Поняття про рідну мову. Спорідненість української мови .

Мета: з'ясувати поняття «рідна мова», ознайомити з мовами інших народів; розвивати усне мовлення учнів; сприяти розвитку вміння співпрацювати у групах; виховувати любов до рідної мови та повагу до мов інших народів.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Перевірка домашнього завдання

1. Перевірка виконання вправи 49

Перший учень зачитує складені речення, пояснює правила оформлення речень на письмі.

Другий учень у цей час записує на дошці слова й добирає до них звукові модулі.

2. Словникова робота

— Як ці речі можна назвати одним словом? (Предмети, інструменти)

— Зверніть увагу на написання слова предмет. На що необхідно звернути особливу увагу? (На літеру е)

— Напишіть рядок цього слова, підкреслюючи літеру е.

— Хочу наголосити ще й на тому, що це слово має не одне значення. Воно може позначати не тільки будь-яку річ, а й науку. Наприклад, ми говоримо: «У школі я вивчаю різні предмети», маючи на увазі вивчення різних наук.

— Запам'ятайте написання слова предмет.

III. Актуалізація опорних знань та мотивація навчання

— Утворіть пари, визначте закономірність.

Українці   французька

білоруси   німецька

росіяни   білоруська

німці   українська

французи   російська

— Усно складіть речення з однією з пар слів.

— Який висновок можна зробити зі складених вами речень? (Кожний народ має свою рідну мову.)

IV. Оголошення теми і мети уроку

— Сьогодні ми з вами з'ясуємо поняття рідна мова, познайомимось із мовами, спорідненими з українською.

V. Первинне сприйняття та усвідомлення нового матеріалу

1. Бесіда

- Чи може англієць розмовляти французькою мовою?
- А українець — англійською?
- А чи можна ці мови вважати їхніми рідними? Чому?
- А які ж мови для них рідні?
- У чому ж різниця між рідною і нерідною мовами?
- А яка мова наша рідна? Як до неї треба ставитися і чому?
- А до інших мов? Чому?

2. Самостійна робота з підручником (вправа 50)

- Які мови є близькими до української? Чому? (Тому що вони походять від давньоруської мови, як три пагони з одного кореня.)
- А як ви думаєте, у чому ця близькість виражена?

3. Фізкультхвилинка

VI. Закріплення та систематизація знань

1. Колективне опрацювання вправи 53

(Завдання 1 і 3 опрацювати усно, завдання 2 — письмово, коментовано.)

- Чому нам легко було відгадати цю загадку?
- А яка мова ще близька до української?

2. Робота за варіантами (вправа 52)

(Після ознайомлення із завданням запропонувати продовжити роботу за варіантами.)

I варіант — олівець;

II варіант — качка;

III варіант — зозуля.

Троє учнів працюють біля дошки.

- Що треба знати, щоб правильно ділити слово на склади?
- Підкресліть букви, що позначають голосні звуки. Скільки складів у кожному слові?
- Кому вдалося виконати завдання без помилок?

3. Розвиток мовлення (вправа 54)

- Прочитайте лічилку. Де її можна використати?

— А для цього вивчимо її напам'ять. Але спочатку зверніть увагу на вимову слів доведеться, хмуриться. Потренуйтеся у правильній вимові цих слів.

(Завдання 2, 3 опрацювати колективно, усно. Завдання 3 опрацювати письмово або організувати усне змагання.)

VII. Підсумок уроку

1. Бесіда

— Про що сьогодні ми вели розмову?

— Яку мову ми називаємо рідною? Чому?

— Які мови світу близькі до нашої? Чому?

— Як слід ставитися до рідної мови? А до мов інших народів?

2. Інструктаж щодо виконання домашнього завдання

— Текст вправи 55 продовжить знайомити вас із спорідненими мовами. Ви його прочитаєте.

— Прочитайте завдання 2, 3. Яке з наведених слів ви запишете першим? А останнім?

VIII. Домашнє завдання